

СХВАЛЕНО
загальними зборами НАПН України
7 квітня 2023 р. № 1-1/1-2

**СТРАТЕГІЯ
РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
НА 2023-2027 роки**

З М І С Т

ВСТУП	3
I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ НАПН УКРАЇНИ	6
1.1. НАПН України: результати виконання Стратегії до 2022 року	9
1.2. Виклики та перспективи розвитку НАПН України в умовах війни та повоєнного відновлення (SWOT-аналіз)	10
II. ОСНОВНА ЧАСТИНА	18
2.1. Загальні положення	18
2.2. Місія, візія, базові цінності, принципи, правові засади та статутні завдання НАПН України	18
2.3. Пріоритети розвитку НАПН України	19
2.3.1. Цільові пріоритети розвитку	19
2.3.2. Предметні/галузеві пріоритети розвитку фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок	20
2.3.3. Організаційні пріоритети розвитку	20
2.4. Завдання і шляхи реалізації пріоритетів розвитку	21
2.4.1. Реалізація цільових пріоритетів розвитку	21
2.4.2. Реалізація предметних/галузових пріоритетів розвитку фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок	23
2.4.3. Реалізація організаційних пріоритетів розвитку	24
III. ПРІОРИТЕТНІ СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ НАПН УКРАЇНИ	27
IV. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ	30
ДОДАТОК: Орієнтовні щорічні індикатори розвитку НАПН України	33
СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДЖЕРЕЛ	36

ВСТУП

Стратегія розвитку НАПН України на 2023-2027 роки (далі – Стратегія) визначає базові довгострокові цілі і загальний напрям дій для досягнення конкурентних переваг та успіху діяльності. Стратегія містить пріоритети і завдання на найближчі п'ять років та шляхи досягнення цілей розвитку НАПН України із урахуванням сильних і слабких сторін, можливостей і загроз.

При розробленні Стратегії розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2023-2027 роки враховано укази Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», «Про вдосконалення вищої освіти в Україні», «Про Консультативну раду з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти», «Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти», «Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни», План відновлення України, закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року», розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року», «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 рр.», «Про затвердження національного плану щодо відкритої науки», «Про затвердження планів заходів з реформування Національної академії аграрних наук, Національної академії правових наук, Національної академії педагогічних наук на 2021 і 2022 роки», інші нормативно-правові акти у сфері освіти і науки.

У кризових умовах під час воєнного стану вчені Національної академії педагогічних наук України продовжують самовіддано працювати над удосконаленням науково-методичного забезпечення функціонування та розвитку національної системи освіти, важливої для забезпечення перемоги у розв'язаній Росією війні та повоєнного відновлення України на інноваційній, високотехнологічній і високомотивованій основі та європейської інтеграції. Розширюється проблематика досліджень, поглиблюється співпраця із європейськими партнерами для подальшого спротиву російській

загарбницькій війні в Україні і захисту української нації в ім'я спільного Європейського майбутнього.

У цих умовах потребує подальшої модернізації головне інституційне осердя наук про освіту, педагогіки і психології в країні – Національна академія педагогічних наук України. Ефективному здійсненню такої модернізації у середньостроковій перспективі має слугувати Стратегія розвитку НАПН України на період 2023-2027 років.

Значущість роботи НАПН України зростає у зв'язку із необхідністю суттєвого підвищення педагогічної і психологічної культури українського суспільства в умовах воєнного стану та із урахуванням завдань повоєнного відновлення України, розвитку міжнародної співпраці, європейської інтеграції української освіти і науки. Розвиток України, прагнення держави і суспільства до глибоких системних змін зобов'язують суттєво поліпшити наукове і методичне забезпечення освітнього простору України. Це, у свою чергу, потребує відповідного корегування наукової діяльності НАПН України, подальшого організаційного розвитку академії, підвищення ефективності й актуальності, якості наукових досліджень і експериментальних розробок, їх впливу на розвиток усіх ланок освіти, сприяння консолідації нації на основі національних і загальноцивілізаційних цінностей.

Особливої актуальності набувають завдання системного дослідницько-інноваційного супроводу усіх ланок освіти – освіти дітей раннього та дошкільного віку, початкової, базової середньої, профільної середньої, спеціалізованої освіти, освіти дітей з особливими освітніми потребами, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, освіти дорослих, педагогічної освіти, безперервної освіти впродовж життя. Потрібні сучасні освітні стандарти, програми, підручники, ефективні методи і технології, моніторингові оцінювання, наукова і методична психолого-педагогічна експертиза, обґрунтовані законопроекти, узагальнення передового світового досвіду, теоретична і експериментальна педагогіка, теоретична і практична психологія в освіті.

Подальшого розвитку потребує міжнародне співробітництво НАПН України, зокрема із реалізації проєктів Програми міжнародної співпраці Європейського Союзу Еразмус+ у сфері освіти, молоді та спорту, що має на меті підтримку освітнього, професійного та особистісного розвитку громадян; участь у реалізації європейської рамкової програми «Горизонт Європа» щодо розвитку наукової та інноваційної сфер у 2021-2027 роках, що важливо для європейської інтеграції національних сфер освіти і науки.

Необхідність дослідження актуальних проблем воєнного часу та повоєнного відновлення у сфері освіти, педагогіки і психології, створення

новітньої конкурентоспроможної наукової продукції згідно із Планом відновлення України та потреба приведення у відповідність сфери освіти до стандартів і рекомендацій Європейського Союзу у зв'язку із наданням Україні статусу кандидата для вступу в ЄС зобов'язують до подальшого розвитку НАПН України, її наукових установ.

Стратегія є основним планувальним документом для здійснення розвитку академії, її наукових установ, розроблення програм спільної діяльності, планування та координації наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології, досягнення ефективності використання державних ресурсів, поглиблення інтеграції національного освітнього та наукового просторів в європейські та світові освітні і дослідницькі простори.

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ НАПН УКРАЇНИ

Академія педагогічних наук України (з 2010 р. – Національна академія педагогічних наук України) утворена згідно з Указом Президента України в 1992 р. як вища галузева наукова установа на базі Інституту педагогіки (1926 р.), Інституту психології (1945 р.) і Педагогічного музею (1901 р.). Нині НАПН України має у своєму складі також Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка (1993 р.), Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна (1993 р.), Інститут соціальної та політичної психології (1996 р.), Інститут проблем виховання (1997 р.), Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи (1998 р.), Інститут вищої освіти (1999 р.), Інститут цифровізації освіти (1999 р.), Державну науково-педагогічну бібліотеку України імені В.О. Сухомлинського (1999 р.), Інститут професійної освіти (2006 р.), Інститут обдарованої дитини (2007 р.) та Університет менеджменту освіти (1952 р.), які здійснюють системний науково-методичний супровід усіх освітніх ланок.

НАПН України як державна самоврядна наукова організація, що за законодавством науково і методично забезпечує розвиток сфери освіти, здійснює наукові дослідження в галузі освіти, педагогіки і психології, об'єднує: 5 відділень (філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки; психології та спеціальної педагогіки; загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем; професійної освіти і освіти дорослих; вищої освіти); 12 наукових установ, з яких 10 віднесені до 1-ї, найвищої атестаційної категорії з 4-ох, і дві до 2-ї, і заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти», основним заданням якого є підвищення кваліфікації освітян.

З метою свого вдосконалення академія у 2016-2022 рр. реалізовувала Стратегію розвитку НАПН України на 2016-2022 роки.

НАПН України має потужний кадровий потенціал, до її складу входять 68 академіків, 82 члени-кореспонденти, 26 іноземних членів та 27 почесних академіків. Чисельність наукових працівників становить 845 осіб, у тому числі 231 доктор наук і 365 кандидатів наук / докторів філософії (разом 71 %), 76 молодих вчених віком до 35 років та 135 науково-педагогічних працівників, з яких 38 докторів наук і 76 кандидатів наук / докторів філософії (разом 84 %), 8 молодих вчених, а також 44 педагогічні працівники.

В умовах повномасштабної війни, розв'язаної РФ проти України, НАПН України істотно перебудувала свою діяльність. Зокрема переглянуто й погоджено з Міністерством оборони України та Міністерством з питань

стратегічних галузей промисловості України наукову тематику досліджень НАПН України у 2022 та на 2023 роки, надано науково обґрунтовані пропозиції до Плану відновлення України щодо проєктів програми відновлення освітньої і наукової сфер. При цьому враховано, що досягнення перемоги та повоєнне відновлення країни має відбуватися на інноваційній, високоінтелектуальній, високотехнологічній та високомотивованій основі.

Загалом дослідження вчених НАПН України у період 2014-2022 років були значною мірою скореговані у зв'язку із збройною агресією РФ, окупацією частини територій України, переміщенням уже у 2014 р. близько 1,2 млн дітей і дорослих, обтяжених поширенням з 2019 р. глобальної пандемії COVID-19 та початком у 2022 р. повномасштабного російського військового вторгнення в Україну. Зокрема, попередження і подолання посттравматичних синдромів у різних категорій населення стало першочерговим завданням вчених-психологів, психологічну допомогу яких упродовж 2014-2022 років за різноманітними формами отримали близько 500 тис. психологічно травмованих дітей і дорослих. Вчені академії забезпечили проведення широкомасштабних соціологічних обстежень психологічного стану населення, пов'язаного як з посталими викликами і загрозами взагалі, так і з проведенням і сприйняттям реформ в освітній сфері. В Україні за провідної ролі НАПН України створено систему науково-методичного психологічного супроводу освіти.

Розвинутий потенціал академії дав змогу, крім базового фінансування, отримувати кошти на наукову діяльність на грантовій основі за результатами конкурсів Національного фонду досліджень України, оголошених за пріоритетними напрямками. Загальний обсяг фінансування виконаних робіт становить 10,4 млн грн. Крім того, вчені академії залучаються до міжнародних проєктів, ініціюють співпрацю із розроблення інноваційних програм, підготовки наукових видань спільно із зарубіжними партнерами, беруть участь у роботі міжнародних організацій з проблем освіти, педагогіки та психології. Зокрема, виконували проєкти міжнародної співпраці у сфері освіти і науки за кошти програми ЄС Еразмус+, Британської ради тощо. Усього виконувалося 13 проєктів із загальною сумою використаних в академії коштів 10,5 млн грн. За проєктом ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» (2020-2024 роки) Інститут вищої освіти НАПН України є грантоутримувачем і координатором проєкту із загальним обсягом фінансування близько 1,5 млн євро.

НАПН України проводить наукові конгреси, науково-практичні конференції, методологічні і навчальні семінари, здійснює експертну, консультаційну, експериментальну, тренінгову і виставкову діяльність,

соціологічні і моніторингові обстеження, координацію тематики дисертацій на здобуття наукових ступенів з педагогічних і психологічних наук тощо.

Практика реалізації наукових досліджень у сфері освіти, педагогіки і психології, зростаюча роль людини в сучасній цивілізації, значення її компетентностей і кваліфікацій в інноваційному розвитку людства, а для України також з метою захисту її суверенітету і територіальної цілісності, засвідчили доцільність законодавчого виокремлення серед пріоритетних напрямів науки і техніки, інноваційної діяльності напряму «Розвиток людини, формування конкурентоспроможного людського капіталу» на який орієнтується НАПН України.

Оцінюючи соціально-економічний внесок НАПН України у розвиток української держави і суспільства, слід зазначити, що саме завдяки створеній за активної участі вчених академії освітній системі сформовано нове покоління українців з більш високими громадянськими почуттями, політичною культурою, європейською ціннісною орієнтацією, здатних творити демократичне суспільство, жити в ньому, мати інноваційну свідомість, володіти інноваційними компетентностями, бути конкурентоспроможними в сучасній економіці. Про це свідчить розвиток української держави і прогрес українського суспільства за роки незалежності. Це особливо вагомо проявилось в час війни, коли мільйони українців виявили себе як свідомі і патріотично налаштовані громадяни, високопрофесійні фахівці, здатні до інноваційної діяльності, які в умовах війни швидко опановують й ефективно використовують новітні зразки наданого Україні озброєння та розробляють власну високотехнологічну зброю. Про рівень української освіти свідчить і те, що вимушено переміщені за кордон діти й учні демонструють успішне навчання в європейських закладах освіти.

Під час реалізації Плану реформування НАПН України у 2021-2022 рр., затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України, продовжено роботу із підвищення ефективності використання бюджетних коштів, зокрема із оптимізації термінів наукових досліджень та складу їх виконавців, здійснення ретельного відбору тематики за її перспективністю, забезпечення контролю за поетапним виконанням досліджень підпорядкованими установами, моніторингу впровадження отриманих за бюджетні кошти результатів наукових досліджень.

Водночас розвиток України в контексті сучасних викликів і загроз, прагнення держави і суспільства до глибоких системних змін зобов'язують суттєво поліпшити науково-методологічне і методичне забезпечення освітнього простору України. Це, у свою чергу, потребує відповідного вдосконалення діяльності НАПН України, вимагає її подальшого

організаційного розвитку, істотного підвищення якості й актуальності наукових досліджень і експериментальних розробок, забезпечення їх реального впливу на розвиток усіх ланок освіти, сприяння консолідації нації на основі національних і загальноцивілізаційних цінностей.

1.1. НАПН України: РЕЗУЛЬТАТИ ВИКОНАННЯ СТРАТЕГІЇ ДО 2022 РОКУ

Реалізація Стратегії розвитку НАПН України на 2016-2022 роки (далі Стратегія) відіграла позитивну роль у підвищенні ефективності діяльності академії, незважаючи на те, що другий етап виконання документу був обтяжений спочатку глобальною пандемією COVID-19, а потім повномасштабним військовим вторгненням Російської Федерації, які спричинили зміни в умовах забезпечення організаційної, методологічної, освітньої, дослідницької діяльності, зумовили впровадження у 2020-2022 рр. дистанційної форми роботи і навчання, уточнення змісту дослідницької та освітньої діяльності із урахуванням нових викликів.

Результатами виконання Стратегії насамперед є наступне.

1. Оптимізація і розвиток наукового потенціалу НАПН України, її наукових установ, що дало змогу ефективно здійснювати визначене законом наукове і методичне забезпечення освіти, особливо в тяжкий для країни час дії воєнного стану.

2. Поліпшення зв'язку наукових досліджень з освітньою та іншими видами соціальної практики, досягнення їх більшої відповідності запитам щодо результатів досліджень і кінцевої продукції.

3. Зростання публікаційної активності і ефективності вчених НАПН України, щорічне збільшення кількості публікацій, що індексуються у наукометричних базах Scopus та/або Web of Science Core Collection (WoS), кількості публікацій у зарубіжних виданнях, публікацій англійською та іншими мовами, що є свідченням високої якості отриманих наукових результатів, підвищення рівня наукової культури вчених академії та їх іміджу у європейському та світовому освітньо-дослідницьких просторах.

4. Упровадження конкурсних процедур визначення тематики наукових досліджень з проблем освіти, що потребують невідкладного розгляду, та наукових досліджень молодих вчених; зростання кількості прикладних досліджень та гармонізація співвідношення фундаментальних і прикладних досліджень.

5. Розширення участі наукових установ НАПН України в міжнародних і національних дослідницьких та освітніх проєктах і програмах, зокрема в програмі Європейського Союзу Еразмус+ та конкурсах проєктів

Національного фонду досліджень України. Поліпшення міжнародних зв'язків наукових установ академії із зарубіжними партнерами.

6. Посилення науково-експертної ролі НАПН України в галузі освітніх наук, педагогіки і психології, про що свідчить істотне зростання кількості проєктів законодавчих і нормативно-правових актів, експертизу яких забезпечили вчені наукових установ академії.

7. Розвиток Електронної бібліотеки НАПН України, зростання її національної і глобальної значущості.

8. Створення та підтримання англійських версій сайтів НАПН України, її наукових установ.

9. Створення при НАПН України та підтримання діяльності Ради молодих вчених.

10. Загальне зростання конкурентоспроможності, поліпшення іміджу НАПН України у суспільстві, освітньо-науковому просторі і водночас розширення можливостей наукового і методичного супроводу державної освітньої і наукової політики та формування громадської думки щодо вирішення актуальних проблем гуманітарної сфери, розвитку людини впродовж життя, нарощування кваліфікованого людського капіталу, що важливо для підвищення спротиву українського суспільства російській агресії, наближення перемоги у нав'язаній війні та ефективного повоєнного відновлення країни на інноваційній, високоінтелектуальній, високотехнологічній та високомотивованій основі.

1.2. ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ (SWOT-АНАЛІЗ)

СИЛЬНІ СТОРОНИ

Спрямування наукової, методичної та освітньої діяльності установ академії на актуальні проблеми та пріоритети державної політики розвитку освітньої і наукової сфер, розроблення наукових основ політики в галузі освіти, педагогіки і психології.

Комплексність напрямів діяльності наукових установ НАПН України, фундаментальний і прикладний характер наукових досліджень, зв'язок їх тематики із запитами освітньої практики.

Виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок у сфері освіти, педагогіки і психології, за результатами яких обґрунтовано новий зміст освіти, концепції, стратегії, моделі, технології, зокрема цифрові, методики, засоби, необхідні для розв'язання актуальних теоретичних і практичних проблем освітньої сфери.

Спрямованість наукових досліджень на підтримку базових цінностей освіти включно із орієнтацією на цілісний розвиток особистості, ґрунтуванням освіти на засадах людиноцентризму, переходом до толерантної педагогіки тощо.

Розроблення стандартів, програм, підручників, навчально-методичних посібників, довідкових і аналітичних матеріалів для науково-методичного забезпечення сфери освіти; розширення фахової інформаційної мережі у галузі освіти, педагогіки і психології.

Самоврядність НАПН України включно із самостійним визначенням тем наукових досліджень, колегіальність органів управління, демократизація управлінських практик.

Сформованість у НАПН України наукових шкіл і колективів, спроможних науково і методично забезпечувати усі ланки освіти. Наявність потужного потенціалу наукових установ, здатних до виконання різноманітних наукових завдань, спрямованих на розбудову національної сфери освіти, її модернізацію в умовах пандемії COVID-19 та воєнної російської агресії, завдань післявоєнного відновлення України на інноваційних, високоінтелектуальних, високотехнологічних та високомотивованих засадах. За результатами державної атестації з 12 наукових установ 10 віднесено до I (з 4-х) атестаційної категорії, і лише 2 – до II.

Наявність у структурі академії єдиних в Україні потужних установ у галузі психологічної науки, що комплексно розробляють фундаментальні і прикладні проблеми розвитку вітчизняної психології, здійснюють методичне керівництво психологічними службами освіти, інших соціальних сфер у контексті запиту на психологічну підтримку усіх верств населення в умовах пандемії, війни.

Розвиток у НАПН України наукових установ і вчених з досвідом міжнародної діяльності, зокрема національних експертів з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+, реалізації міжнародних проєктів ЄС як грантхолдерів, що сприяло формуванню європейських цінностей та становлення на їх основі академічної, корпоративної, євроінтеграційної культури, забезпечення англійської компетентності наукових працівників.

Партнерські зв'язки та активна співпраця із МОН України та іншими міністерствами; Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, іншими парламентськими комітетами й окремими народними депутатами; Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти; Державною службою якості освіти України; Науковим і Адміністративним комітетами Національної ради України з питань розвитку науки і технологій;

Національною і національними галузевими академіями наук України; закладами освіти.

Розширення практики фахових консультацій та експертизи у ході ухвалення рішень на різних рівнях державного управління.

Дослідження світових тенденцій розвитку освіти, педагогічної і психологічної наук; вивчення перспективного вітчизняного і зарубіжного досвіду, узагальнення та поширення освітніх нововведень, цифровізації освіти.

Міждисциплінарність колективів наукових установ НАПН України: наукові працівники представляють різні галузі знань і спеціальності (освітні/педагогічні, психологічні, філософські, економічні, з публічного управління та адміністрування тощо).

Оптимізація періодичних наукових видань установ академії, підвищення їхнього фахового рівня згідно із міжнародними стандартами та представленість у наукометричних базах, зокрема WoS, Scopus. Створення профілів НАПН України та її наукових установ у Web of Science і Scopus. Збільшення кількості завантажень наукових праць вчених академії, розміщених в Електронній бібліотеці НАПН України.

Отримання патентів та авторських свідоцтв на результати наукової діяльності.

Активізація діяльності рад молодих вчених в установах академії.

Підготовка докторів філософії в аспірантурі та докторів наук в докторантурі наукових установ НАПН України, наявність акредитованих освітніх програм, зокрема «зразкових».

Функціонування системи відкритої післядипломної освіти, віртуальних кафедр, варіативних моделей підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних, керівних кадрів освіти та державних службовців за дистанційною формою навчання, що актуально в умовах пандемії та воєнного стану.

СЛАБКІ СТОРОНИ

Погіршення із 2014 р. стану фінансування НАПН України, що призводить до вимушеного скорочення чисельності наукових працівників її установ і обсягів підготовки в аспірантурі та докторантурі.

Нерозвинутість багатоканального фінансування, механізмів комерціалізації результатів наукових досліджень та експериментальних розробок, загальноакадемічних інвестиційних проєктів, що ускладнює динаміку розвитку НАПН України у національному і міжнародному наукових просторах, її дослідницької інфраструктури.

Недостатність частки молодих вчених у наукових колективах і доступності міжнародних стажувань. Зростання віку членів академії (академіків і членів-кореспондентів).

Брак структурованих програм академічної мобільності, спільних наукових проєктів у межах взаємодії із міжнародними партнерами.

Відсутність комплексних досліджень, що потребують узгодженого використання потенціалу фахівців з різних установ.

Дефіцит ресурсів для моніторингу впровадження результатів наукових досліджень і розробок, їх фактичного впливу на освітню практику.

Слабке матеріально-технічне забезпечення діяльності наукових установ, оновлення обладнання та техніки, особливо цифрових засобів, необхідних для створення сприятливих умов здійснення наукової діяльності, зокрема віртуальних лабораторій у віданні НАПН України.

Недостатні темпи оновлення англomовного веб-представництва НАПН України та наукових установ.

МОЖЛИВОСТІ

Розвиток євроінтеграційної діяльності академії.

Використання наявних міжнародних зв'язків для поглиблення інтеграції НАПН України у світовий і європейський дослідницькі простори, можливостей грантової підтримки українських вчених, яка наразі активізувалася у зв'язку із російсько-українською війною та на основі зрослої репутації академії серед стейкхолдерів і партнерів. Ширше залучення до спільних наукових проєктів іноземних членів НАПН України і установ-партнерів. Розширення практики створення тимчасових робочих груп фахівців для вирішення питань основної діяльності, підготовки заявок на конкурси грантів для наукових досліджень.

Використання договорів про співпрацю із зарубіжними партнерами для організації стажування вчених.

Розширення співпраці і взаємодії з МОН України, іншими міністерствами, Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, Державною службою якості освіти України, Науковим комітетом Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, Національною і національними галузевими академіями наук, закладами освіти, Національним Еразмус+ офісом в Україні, Британською радою в Україні щодо забезпечення підтримки реформ в освіті і науці, зокрема реалізації Плану відновлення України тощо.

Запровадження в плануванні наукової діяльності гнучкого реагування на нагальні суспільні потреби, насамперед щодо оптимізації тематики, строків і

складу виконавців досліджень з метою наближення перемоги у війні та для повоєнного відновлення країни. Подальше підвищення результативності наукової діяльності.

За умов воєнного стану наявна в академії потужна науково-дослідницька база у галузі психологічних наук здатна слугувати ключовим фактором забезпечення зв'язків НАПН України із суспільством, зокрема завдяки суспільному попиту на психологічне консультування населення.

Посилення ролі наукових установ академії у контексті виконання Україною зобов'язань кандидата у члени ЄС та реалізації Плану відновлення України.

НАПН України має можливість переконливо довести ефективність і перспективність академічної моделі організації науки, яка в умовах загальної стагнації наукової сфери продемонструвала стійкість і здатність ефективно відповідати на актуальні виклики.

Перспективним напрямом розвитку міждисциплінарних досліджень, інтеграції академічного та університетського секторів науки є заплановане у процесі реформування НАПН України створення спільних кафедр та лабораторій із закладами вищої освіти.

Розширення підготовки на основі наукового доробку академії наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, фахівців з вищою освітою та підвищення кваліфікації (післядипломної освіти) освітян.

Створення інтегрованої докторської школи НАПН України за участі аспірантур наукових установ, що забезпечуватиме спільну базу вибіркового курсів, внутрішню мобільність студентів і викладачів, поєднання наукової та освітньої діяльності.

Використання можливостей ДЗВО «Університет менеджменту освіти» в освітньому складнику підготовки аспірантів із залученням до неї провідних вчених академії та її членів з інших установ.

Удосконалення цифрової компетентності вчених академії, насамперед у вирішенні завдань, пов'язаних з цифровізацією освіти. Розвиток цифровізації наукової, освітньої та управлінської діяльності сприятиме ефективному функціонуванню наукових установ НАПН України в умовах ресурсних і людських обмежень.

Популяризація результатів наукових досліджень, зокрема розміщення здобутків вчених НАПН України в електронних та друкованих ЗМІ, проведення науково-практичних масових заходів та ін.

Захист авторських прав вчених академії, розширення практики отримання авторських свідоцтв і патентів на створену наукову продукцію.

Проведення видавничої діяльності.

Продовження роботи із забезпечення включення наукових видань академії до наукометричних баз Web of Science Core Collection і Scopus.

Розширення представлення наукового доробку вчених академії в Електронній бібліотеці НАПН України та на інших електронних наукових платформах.

Моніторинг наукової діяльності наукових установ і вчених НАПН України через портал Бібліометрики української науки Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.

Вивчення, збереження та популяризація культурно-історичних здобутків у сфері освіти та освітніх пам'яток, які складають національне надбання.

Розвиток відкритої науки, а також відкритої освіти на основі EdTech, системи управління професійним розвитком педагогічних, науково-педагогічних, керівних кадрів освіти та державних службовців.

ЗАГРОЗИ

Реорганізація чи ліквідація НАПН України як державної самоврядної наукової організації, що системно і стабільно фахово забезпечує науково-методичний супровід розвитку української освіти на всіх її рівнях – від дошкілля до освіти дорослих.

Продовження дії воєнного стану на тривалий час, що впливатиме на розосередження наукових колективів унаслідок переміщення у місця, безпечніші для життя.

Функціонування установ НАПН України в межах академічної моделі організації науки і як ключового фактору збереження наукової сфери взагалі може бути поставлене під сумнів за умов недостатнього рівня інституціоналізації науки в суспільстві та дефіциту усвідомлення специфіки наукової і науково-технічної діяльності з боку широких соціальних верств, особливо з огляду на труднощі воєнного стану.

Обмежена кількість міжнародних проєктів через незадовільний рівень проєктної, англійської компетентності наукових працівників, інформаційну обмеженість сайтів.

Неконкурентне базове фінансування дослідницької діяльності, що ускладнює виконання статутної діяльності, рекрутинг молодих вчених, та брак диверсифікованих джерел фінансування наукової діяльності (державних цільових програм, системи державних грантових програм). Секвестр державного бюджету України, зменшення видатків розвитку.

Низькі зарплати наукових працівників, неадекватні рівню кваліфікації вченого та суспільної значущості його праці, стають істотною перешкодою на

шляху до підвищення ефективності діяльності установ та утримання наукових працівників, зокрема молодих вчених.

Залучення та заохочення талановитої молоді до дослідницької діяльності в установах НАПН України залишається під загрозою з огляду як на недостатній рівень фінансування, так і з причини низького рівня суспільного престижу праці науковця, що спричиняє відсутність мотивації до наукової кар'єри в багатьох представників молоді.

Занепад наукових шкіл у зв'язку із згортанням через брак фінансування окремих напрямів досліджень і скороченням підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в аспірантурі і докторантурі.

Бюрократизація наукової діяльності.

Відсутність капітальних вкладень у загальних витратах у сфері освіти, педагогічних і психологічних наук упродовж останніх років гальмує оновлення матеріально-технічної бази установ НАПН України.

Застарілість матеріально-технічної бази установ НАПН України обмежує можливості цифровізації науково-дослідницької, освітньої та управлінської діяльності, ефективного функціонування наукових установ НАПН України в умовах ресурсних і людських обмежень.

Неприспосованість приміщень для осіб з особливими потребами може призвести до втрати ліцензій на освітню діяльність та акредитації.

Аналіз реального стану наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок у сфері освіти, педагогічних і психологічних наук свідчить про необхідність розвитку їх організаційного, кадрового, фінансового та ресурсного забезпечення відповідно до суспільних запитів і викликів сьогодення, а також приведення у відповідність з європейськими і світовими тенденціям розбудови освітніх і дослідницьких просторів. Слід підвищити роль наук про освіту, педагогіки і психології при переході людства до нового типу цивілізації – суспільства знань в умовах домінування дослідницько-інноваційного типу прогресу, необхідності перманентного розвитку людини впродовж життя від народження, формування конкурентоспроможного людського капіталу.

У процесі реалізації Стратегії розвитку НАПН України на 2016-2022 роки, Плану заходів з реформування академії на 2021-2022 роки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України, не повною мірою досягнуто заплановані показники. Не всі вчені мають профілі в наукометричних базах, недостатньою є частка публікацій, що індексуються в провідних базах Scopus і Web of Science, скромно представлена в них наукова періодика академії, потребує подальшого розвитку практика отримання

авторських свідоцтв і патентів на твори вчених. Останнім часом значно скоротилася підготовка наукових кадрів вищої кваліфікації – кандидатів наук / докторів філософії і докторів наук.

Створений стійкий потужний науково-методичний потенціал НАПН України недостатньо використовується для розвитку міжнародної співпраці, європейської інтеграції української освіти і науки.

Водночас розвиток України, прагнення держави і суспільства до глибоких системних змін зобов'язують суттєво поліпшити наукове і методичне забезпечення освітнього простору України. Це, у свою чергу, потребує відповідного корегування наукової діяльності НАПН України, вимагає її подальшого організаційного розвитку, підвищення ефективності й актуальності, якості наукових досліджень і експериментальних розробок, їх впливу на розвиток усіх ланок освіти, сприяння консолідації нації на основі національних і загальноцивілізаційних цінностей.

З огляду на це НАПН України згідно з її статутними завданнями, визначеними законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про освіту», «Про вищу освіту» й іншими, має сконцентрувати увагу на посиленні академічного потенціалу, примноженні та оптимальному використанні наявних інтелектуальних, творчих, організаційних, кадрових, фінансових та інформаційних ресурсів, здійсненні якісних, конкурентоспроможних, затребуваних теорією і практикою наукових досліджень та експериментальних розробок.

Це вимагає розроблення Стратегії розвитку НАПН України на 2023-2027 роки, яка б давала чіткі орієнтири подальшого вдосконалення академії і передбачала:

- уточнення місії, візії, цінностей, правових засад діяльності та статутних завдань НАПН України в умовах сучасних викликів і законодавчих вимог до освітньо-науковій сфері, зокрема в період дії воєнного стану і повоєнного відновлення країни;
- формування системи пріоритетів розвитку в умовах воєнного стану і поствоєнного періоду;
- завдання і шляхи реалізації пріоритетів розвитку;
- очікувані результати розвитку НАПН України до 2027 року;
- вдосконалення інструментів вимірювання та оцінювання виконання завдань і відповідності пріоритетам розвитку;
- орієнтовні щорічні індикатори розвитку.

II. ОСНОВНА ЧАСТИНА

2.1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета Стратегії розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2023-2027 роки – визначити шляхи, інструменти та індикатори підвищення суспільної ролі та збільшення внеску НАПН України у розвиток національної освітньої сфери, інших гуманітарних сфер, у підготовку керівних, наукових, науково-педагогічних і педагогічних кадрів освіти та забезпечення випереджувального розвитку наук про освіту, педагогіки і психології відповідно до сучасних викликів і загроз.

2.2. МІСІЯ, ВІЗІЯ, БАЗОВІ ЦІННОСТІ, ПРАВОВІ ЗАСАДИ І ЗАВДАННЯ НАПН УКРАЇНИ

Місія академії – служіння українському суспільству шляхом здійснення на найвищому рівні досконалості фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок з метою наукового і методичного забезпечення ефективного функціонування та перспективної модернізації освіти для безперервного розвитку людини впродовж життя від народження у період швидких цивілізаційних змін, формування конкурентоспроможного людського капіталу української держави.

Візія академії – національний міжнародно інтегрований інноваційний осередок наукових досліджень і експериментальних розробок, що продукує інновації у сфері освіти, педагогіки та психології, реалізує освітнє, дослідницьке партнерство наукових інститутів, закладів освіти та державних установ задля суспільного розвитку на засадах європейських і національних пріоритетів та повоєнного відновлення України на інноваційній, високоінтелектуальній, високотехнологічній та високопатріотичній основі.

Базові цінності академії:

Людиноцентризм. Людина – найвища суспільна цінність; кожна людина обдарована, має право на розвиток своїх задатків, здібностей, талантів в освіті впродовж життя.

Взаємоповага. Повага особистості і людської гідності кожного працівника; поцінування думки кожного в контексті етичних норм і цінностей.

Патріотизм. Потужний мотиваційний і мобілізаційний ресурс суспільства, який здатен забезпечити, національне єднання, інтеграцію умов, зусиль і засобів задля розв'язання нагальних стратегічних, геополітичних, національних, культурних та інших проблем.

Довіра. Довіра, базована на спільних цінностях, усвідомленні можливості узгодження власних та інших соціальних практик.

Відповідальність. Загальна зацікавленість і солідарна відповідальність у досягненні спільних цілей.

Інклюзивність та різноманіття. Повага та захист різних переконань, культур, досвіду, інших індивідуальних особливостей всіх сторін, що зацікавлені в розвитку освіти і науки.

Відкритість та співпраця на партнерських засадах. Готовність до співпраці на засадах рівності з усіма сторонами, зацікавленими в розвитку освіти і науки.

Прозорість та підзвітність. Готовність у будь-який момент надати суспільству повну та об'єктивну інформацію про будь-які особливості діяльності та готовність адекватно реагувати на наслідки вчинених дій і прийнятих рішень.

Етичність та доброчесність. Відданість принципам професійної етики у всіх без винятку діях та рішеннях.

Професіоналізм та ефективність. Слідування високим стандартам якості в діяльності при оптимальному використанні ресурсів.

Дослідження та інновації. Прагнення до прогресу та постійного покращення освітньої сфери як галузі на основі об'єктивного, заснованого на фактичних доказах наукового пошуку

Глобальна компетентність і сталий розвиток. Здатність досліджувати, цінувати, розуміти та використовувати локальні, національні та міжнародні контексти та прагнення до балансу між задоволенням сучасних потреб людства і захистом інтересів майбутніх поколінь.

2.3. ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ НАПН УКРАЇНИ

2.3.1. Цільові пріоритети розвитку:

- національне лідерство в науках про освіту, педагогіці і психології;
- зв'язок з практикою та підвищення ефективності упровадження результатів досліджень в соціальну і освітянську практику;
- розвиток конкурентоспроможної національної освіти;
- виховання національно свідомих і згуртованих, патріотичних громадян;
- науково-методичне забезпечення і практичне надання допомоги постраждалим від війни та участь у повоєнному відродженні України;
- повноцінна інтеграція у європейський (міжнародний) освітянський і дослідницький простори;
- осучаснення методології наукових досліджень у сфері освіти;

- актуальність, ефективність і результативність наукової і освітньої діяльності;
- позитивний імідж (бренд), висока репутація та авторитет у суспільстві;
- цифровізація.

2.3.2. Предметні/галузеві пріоритети розвитку фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок з:

- освіти дітей раннього та дошкільного віку, початкової, базової середньої, профільної середньої, спеціалізованої освіти, освіти дітей з особливими освітніми потребами, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої освіти, освіти дорослих, педагогічної освіти, безперервної освіти впродовж життя;
- філософії освіти, історії педагогіки, порівняльної педагогіки, дидактики, виховання і соціалізації дітей і молоді, спеціальної педагогіки, європейської та світової освіти;
- загальної, вікової, педагогічної, медичної, практичної, спеціальної, організаційної, соціальної, політичної психології, психофізіології, психології особистості, історії психології;
- цифровізації освіти і наукових досліджень;
- підготовки і підвищення кваліфікації керівних, наукових, науково-педагогічних і педагогічних кадрів освіти;
- практичного провадження освітньої діяльності.

2.3.3. Організаційні пріоритети розвитку:

- стратегічний менеджмент;
- демократизація управління;
- колективна/командна робота;
- проектно-технологічний підхід до організації наукових досліджень;
- оптимізація мережі підвідомчих установ;
- організаційна цілісність;
- корпоративна культура;
- кадрове забезпечення;
- фінансове забезпечення;
- інфраструктурне забезпечення;
- лідерство в освіті та наукових дослідженнях.

2.4. ЗАВДАННЯ І ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРІОРИТЕТІВ РОЗВИТКУ

2.4.1. Реалізація цільових пріоритетів розвитку

Посилити роль НАПН України як вищої наукової організації із наукового і методичного забезпечення розвитку національної сфери освіти шляхом:

- випереджального розвитку наук про освіту, педагогічної і психологічної теорії та їх практичних застосувань;
- підвищення науково-експертної ролі в сфері освіти, в освітніх науках, педагогіці і психології;
- активізації міжнародного співробітництва та вивчення передового світового і європейського досвіду;
- інтеграції інноваційної діяльності наукових установ, закладів освіти та державних організацій;
- удосконалення управління науковими дослідженнями та експериментальними розробками.

Забезпечити осучаснення пріоритетних напрямів та актуальних проблем фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок шляхом:

- оприлюднення проєктів пріоритетних напрямів та актуальних проблем на сайті НАПН України;
- урахування пропозицій зацікавлених організацій/осіб, зокрема організацій громадянського суспільства, професійних і фахових громадських об'єднань, а також зарубіжних експертів.

Забезпечити участь учених НАПН України в розробленні й експертизі законів, підзаконних та нормативно-правових актів у сфері освіти, педагогіки і психології, наукової і науково-технічної діяльності, інтелектуальної власності.

Забезпечити ефективне представництво НАПН України в експертних і громадських радах та робочих групах Міністерства освіти і науки України та Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, зокрема в Науково-методичній раді та науково-методичних комісіях МОН України, а також у Національному агентстві із забезпечення якості вищої освіти, галузевих експертних радах, інших незалежних агенціях з оцінювання та забезпечення якості вищої освіти.

Розвивати практику співпраці з профільним міністерством, іншими органами державної влади, Національною та національними галузевими академіями наук, неурядовими організаціями на програмній основі.

Підготувати законодавчі пропозиції щодо посилення науково-експертної ролі НАПН України в галузі освітніх наук, педагогіки і психології

шляхом створення відповідної незалежної експертно-координаційної ради НАПН України.

Розширити практику прийняття спільних рішень із зацікавленими організаціями щодо впровадження освітніх реформ і модернізаційних процесів в освіті, педагогіці і психології.

Здійснювати координацію і спільне проведення з НАН України та національними галузевими академіями наук міжгалузевих і міждисциплінарних досліджень і розробок.

Забезпечити створення спільних кафедр та лабораторій з метою інтеграції академічного та університетського секторів науки.

Забезпечити створення підвідомчими науковими установами конкурентоспроможного на міжнародному рівні наукового продукту. Розробити критерії моніторингу й оцінювання якості результатів науково-дослідних робіт, їх відповідності європейським і світовим досягненням.

Здійснювати моніторинг європейського та світового освітньо-наукових просторів з метою виявлення кращого досвіду, пошуку партнерських проєктів або грантів, які можуть реалізовуватися в підвідомчих наукових установах та університеті.

Продовжити участь у реалізації положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у сфері освіти, науки і технологій щодо обміну науковою інформацією та вдосконалення системи управління науковою сферою та дослідними установами.

Активізувати участь НАПН України, її наукових установ та університету в міжнародних дослідницьких та освітніх проєктах і програмах, зокрема в програмі Європейського Союзу Еразмус+ та в рамковій програмі Європейського Союзу з науки та інновацій «Горизонт Європа» на 2021-2027 рр.

Запровадити спільно із зарубіжними партнерами структуровані докторські програми з подвійними дипломами.

Використовувати у роботі сучасні цифрові технології.

Підтримати ініціативу ЄС з упровадження концепції відкритої науки, забезпечити приєднання до Європейської хмари відкритої науки (EOSC).

Розробити та реалізувати програму популяризації розробок НАПН України, підтримання її високого іміджу, репутації та авторитету в Україні і за кордоном як національного центру наукових досліджень та експериментальних розробок з проблем освіти, педагогіки та психології, зокрема передбачивши:

– активну участь учених НАПН України в популяризації результатів діяльності в засобах масової інформації та соціальних мережах;

- запровадження процедури моніторингу громадської думки щодо діяльності НАПН України;
- розвиток англomовних версій сайтів НАПН України, її наукових установ та університету.

2.4.2. Реалізація предметних/галузевих пріоритетів розвитку фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок

Актуалізувати тематику наукових досліджень та експериментальних розробок та оновити Пріоритетні напрями (тематику) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок у НАПН України відповідно до предметних/галузевих пріоритетів розвитку, зокрема шляхом:

- забезпечення охоплення науковим і методичним супроводом усіх рівнів формальної освіти, передбачених Міжнародною стандартною класифікацією освіти, а також основних ланок неформальної та інформальної освіти, з метою створення цілісної системи освіти впродовж життя;
- створення стандартів освіти, освітніх програм, навчальних планів і програм, підручників, посібників, методичних рекомендацій, електронних ресурсів навчального призначення та інших видань;
- впровадження норм та вдосконалення законодавства в освітньо-науковій сфері.

Забезпечити зміцнення і концентрацію наукового потенціалу НАПН України на предметних/галузевих пріоритетах розвитку фундаментальних і прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок, зокрема шляхом:

- орієнтації діяльності підвідомчих наукових установ на предметні/галузеві пріоритети розвитку;
- здійснення добору, атестації і зосередження наукових, науково-педагогічних працівників, аспірантів, докторантів на відповідних предметних/галузевих пріоритетах розвитку;
- урахування предметних/галузевих пріоритетів розвитку при прийомі в аспірантуру і докторантуру, доборі тематики дисертаційних досліджень.

Забезпечити всебічне дослідження спричинених війною освітніх втрат та негативних наслідків для психологічного здоров'я учасників всіх рівнів освіти та різних категорій населення.

Розробити механізми діяльності цифрових екосистем закладів всіх рівнів освіти, безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

Модернізувати освітні програми і підходи до підвищення кваліфікації керівних, педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів, установ та організацій формальної, неформальної та інформальної освіти.

Оновити тематику наукових досліджень та експериментальних розробок відповідно до пріоритетів військового стану, повоєнного відновлення й розвитку країни, її європейської інтеграції.

Відповідно до потреб освітньої практики підтримувати оптимальне співвідношення фундаментальних, прикладних наукових досліджень та експериментальних розробок, що виконуються в НАПН України з метою комплексного розв'язання актуальних проблем освіти.

Удосконалити процедуру моніторингу впровадження результатів досліджень і розробок та визначити показники, що засвідчують їх фактичний вплив на освіту.

Розробити програми партнерства та співпраці із науково-дослідними підрозділами провідних закладів вищої освіти України.

Здійснити заходи щодо оптимізації періодичних наукових видань НАПН України, розширення їх представництва в наукометричних базах, особливо Scopus і Web of Science.

Активізувати надання психологічної допомоги учасникам війни внутрішньо переміщеним особам, дорослим і дітям, які постраждали внаслідок кризових, травмивних подій в Україні, через кризові медико-психологічні центри, «телефони довіри» тощо, які діють при психологічних установах НАПН України.

Взяти участь у створенні національної системи надання психологічної допомоги учасникам бойових дій та населенню, що постраждало від воєнних дій на території України.

2.4.3. Реалізація організаційних пріоритетів розвитку

Запровадити стратегічне планування (інституційні стратегії розвитку) у підвідомчих наукових установах НАПН України.

Забезпечити в управлінні НАПН України принципи субсидіарності та відповідності міри впливу, що визначені Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність».

Розширити в НАПН України практику фахових консультацій та громадських обговорень при прийнятті рішень на різних рівнях управління.

Створити науково-освітню раду, оновити перелік і склад науково-експертних рад НАПН України.

Запровадити розподілене (інклюзивне, спільне) управління із залученням до прийняття управлінських рішень наукових і науково-

педагогічних працівників, студентів, аспірантів, докторантів шляхом оптимально збалансованого розподілу функцій, комунікації та кооперації усіх суб'єктів основної діяльності підвідомчих наукових установ та університету.

Поширювати в НАПН України колективний/командний стиль роботи, зокрема шляхом:

- збалансування персональних і колективних статутних і фактичних повноважень;

- відходу від практики зосередження в однієї особи повноважень керівника наукової установи та голови вченої ради;

- розширення практики формування тимчасових колективів/команд фахівців для вирішення питань основної діяльності.

Розвивати автономію наукових установ та університету у межах, визначених законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність» та «Про вищу освіту».

Запровадити в практику наукової діяльності НАПН України, наукових установ проєктний підхід, зокрема на основі проєктного та грантового національного і міжнародного фінансування.

Вдосконалювати діяльність наукових установ відповідно до державних атестаційних критеріїв, забезпечити підтримання найвищої атестаційної категорійності установ.

Продовжити оптимізацію мережі наукових установ та/або їхніх лабораторій, відділів, підрозділів.

Забезпечити підвищення впливу наукових періодичних видань НАПН України шляхом їх входження до міжнародних наукометричних та реферативних баз, збільшення частки серед них електронних видань.

Забезпечити відкритий доступ до установ, індивідуальних звітів членів академії та наукових працівників з можливістю зворотного зв'язку, зокрема із громадськістю.

Удосконалити процедуру визначення термінів виконання наукових досліджень і розробок та забезпечити гнучкість у корегуванні тематики досліджень.

Розширити частку спільних публікацій із вченими зарубіжних країн.

Передбачити підвищення кваліфікації та стажування відповідних категорій працівників освітньої сфери під час виконання наукових досліджень та експериментальних розробок як засобу апробації, впровадження та поширення результатів досліджень і розробок.

Сприяти діяльності Ради молодих вчених НАПН України.

Підвищити англomовну та цифрову компетентність наукових працівників.

Забезпечити дотримання авторських прав та інформаційної безпеки науково-освітньої сфери.

Забезпечити осучаснення науково-технічного інструментарію проведення наукових досліджень та експериментальних розробок.

Розробити план заходів з цифровізації НАПН України, завершити створення Електронної енциклопедії освіти.

Удосконалити інформаційне забезпечення потреб НАПН України.

Розробити та впровадити в практику діяльності підвідомчих установ перелік дієвих способів та механізмів мотивації наукових працівників до підвищення ефективності своєї діяльності.

Передбачити механізми, зокрема фінансові, мотивації публікаційної активності і ефективності наукових працівників у міжнародних наукометричних базах Scopus та WoS, а також отримання авторських свідоцтв і патентів.

Налагодити співпрацю між НАПН України та асоціацією CrossRef для отримання міжнародного цифрового ідентифікатора DOI з єдиним академічним префіксом, який зможуть безкоштовно використовувати всі наукові установи НАПН України для присвоєння своїм друкованим виданням, періодичним виданням та авторським статтям.

Модернізувати програми в ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України із залученням до освітньої діяльності викладачів профільних спеціальностей з інших наукових установ НАПН України.

Розширити освітню діяльність ДЗВО «Університет менеджменту освіти», наукових установ з підготовки здобувачів другого (магістерського) і третього (доктора філософії) рівнів вищої освіти та наукового (ступеня доктора наук), а також з підвищення кваліфікації керівних, науково-педагогічних, педагогічних кадрів освіти.

III. ПРІОРИТЕТНІ СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ НАПН УКРАЇНИ

Вироблення системних знань і методичних розробок щодо поточного і перспективного повоєнного стану української сфери освіти з огляду на безперервний розвиток людини в ній впродовж життя від народження, формування конкурентоспроможного людського капіталу.

Наукове обґрунтування і методичні рекомендації щодо перетворення всіх ланок української повоєнної освіти на джерело формування національно свідомої особистості, готової до захисту і відбудови держави.

Розроблення і впровадження за принципами відкритості і прозорості електронної внутрішньоакадемічної системи управління усіма напрямками діяльності, у якій відобразатиметься діяльність кожної наукової установи і Президії НАПН України, та через яку здійснюватиметься документообіг.

Розвиток людського потенціалу

– підвищення фахової компетентності співробітників з метою набуття конкурентоспроможної суб'єктності світового рівня;

– розроблення та реалізація заходів з підвищення іншомовної компетентності, цифрової компетентності;

– рекрутинг талановитих молодих вчених шляхом створення Літніх дослідницьких студій, міжнародного відкритого конкурсу наукових проєктів.

Фінансова стійкість

– розвиток багатоканальної моделі фінансування наукових досліджень, шляхом розширення співпраці із вітчизняними та міжнародними стейкхолдерами на проєктно-цільовій і проєктно-грантовій основі;

– створення консорціумів, освітніх центрів, освітньо-наукових хабів та тренінгових центрів для комерціалізації освітніх і наукових інновацій.

Розвиток співпраці із зовнішніми стейкхолдерами

– у співпраці із ключовими стейкхолдерами розробляти дослідницькі, освітні, соціальні та інші проєкти і програми, які мають чіткі та конкретні спільні цілі, використовують спільні ресурси і вимагають постійної комунікації між співробітниками академії та зовнішніми партнерами.

Європейська інтеграція

– визначити траєкторію професійного розвитку вчених академії відповідно до вимог, встановлених положеннями Угоди про асоціацію та іншими документами, в яких визначено специфіку державних євроінтеграційних процесів;

– сприяти налагодженню значущих відносин між науковими установами академії та провідними університетами Європи з метою підвищення академічної мобільності та реалізації спільних дослідницьких проєктів.

Цифровізація

На основі аналізу нинішнього етапу цифровізації вітчизняної освіти з метою концентрації зусиль на визначальних напрямках подальшого її розгортання необхідно:

– зосередити зусилля на системному науково-методичному супроводі цифровізації освіти України у розрізі нормативного, техніко-технологічного, дидактико-процесуального, психосоціального, кадрового, управлінського та інших її аспектів як цілісної системи цифрової трансформації вітчизняної освіти;

– сприяти розбудові українського сегменту відкритого світового інформаційно-цифрового науково-освітнього простору, його насиченню комп'ютерно орієнтованими засобами, національними електронними освітніми ресурсами, зокрема електронними підручниками, цифровими освітніми платформами, системами управління навчанням, мобільними застосунками, цифровим освітнім контентом з віртуальною та доповненою реальністю, 3D-моделями, симуляціями тощо для повного забезпечення потреб учасників освітнього процесу у його ефективному конструюванні і здійсненні;

– у співпраці із закладами післядипломної педагогічної та вищої педагогічної освіти забезпечити цілеспрямований системний розвиток цифрової компетентності учасників освітнього процесу, передусім педагогів, викладачів закладів професійної, професійно-технічної, фахової передвищої і вищої освіти, а також наукових працівників;

– здійснити сертифікацію наукових, науково-педагогічних і педагогічних працівників щодо їх інформаційно-цифрової компетентності згідно із цифрограмами платформи «Дія. Освіта» або за допомогою інших інструментів і процедур оцінювання, визначених МОН України;

– осучаснити зміст і методи підготовки докторів філософії із урахуванням цифрових освітніх трендів, увести в освітні програми дисципліну «Цифрові технології в освіті».

Розширити фундаментальні і прикладні дослідження:

– проблем цифрової педагогіки, технологічних особливостей побудови відкритих педагогічних систем, використання елементів штучного інтелекту, імерсивних технологій тощо;

– психологічних аспектів взаємодії суб'єктів освітнього процесу у віртуальному навчальному середовищі;

– реалізації е-навчання у формальній, неформальній та інформальній освіті тощо.

Оптимізація діяльності для адаптації до умов сучасної ринкової економіки

– розширення джерел фінансування діяльності академії та її наукових установ, зокрема за рахунок отримання українських, європейських та інших грантів, реалізації платних послуг тощо;

– мотивувати комерціалізацію результатів наукової діяльності вчених академії, зокрема шляхом постановки відповідних завдань, навчання тощо.

IV. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Утілення Стратегії дасть змогу підвищити академічний потенціал, організаційну спроможність НАПН України щодо реалізації її місії, візії, базових цінностей, правових засад і статутних завдань, внесок вчених академії в розвиток людини, формування конкурентоспроможного людського капіталу, наближення перемоги над російським агресором, повоєнне відновлення України на інноваційній, високоінтелектуальній, високотехнологічній і високомотивованій основі.

НАПН України в цілому, її наукові установи та значна частина їхніх лабораторій і відділів, кафедр утвердяться як національні лідери у своїх предметних сферах діяльності. Оцінка лідерських позицій буде визначатися у першу чергу кількістю повнотекстових завантажень робіт з Електронної бібліотеки НАПН України.

Істотно підвищиться співпраця НАПН України із зацікавленими міжнародними партнерами як запорука розвитку наукових установ. До 2025 року кожна наукова установа академії буде мати хоча б один довгостроковий міжнародний дослідницький проект із зарубіжними науковими установами або освітніми закладами. За результатами кожного з таких проєктів буде видано спільну монографію або збірник статей чи методичні посібники.

Відбудеться інтеграція НАПН України, її наукових установ і підрозділів із закладами освіти на всіх освітніх рівнях. Поліпшиться зв'язок з освітньою практикою.

У закладах освіти різних типів і рівнів будуть створені експериментальні майданчики, на базі яких провадитимуться дослідження і упроваджуватимуться їх результати.

Підвищаться актуальність, якість, результативність, прогностичність і соціальна значущість основної діяльності НАПН України та конкурентоспроможність (відповідність кращим світовим зразкам) її наукової і методичної продукції, зросте їх соціальний ефект, відтак імідж, репутація та авторитет у суспільстві (2024 р.).

Будуть внесені зміни у Положення про планування і звітність в наукових установах НАПН України, які забезпечать: випереджальний розвиток наукових досліджень у сферах освіти, педагогіки і психології; посилення конкурентних засад у визначенні тематики наукових досліджень; залучення представників «споживачів» наукової продукції до планування і звітності; зменшати зайву бюрократизованість, дублювання та документообіг.

Підвищиться рівень володіння іноземними мовами науковими працівниками академії, особливо англійською, зокрема на рівні B2. Збільшиться кількість публікацій іноземними мовами у зарубіжних періодичних наукових виданнях та матеріалах конференцій.

У НАПН України будуть гармонізованими (збалансованими) основні види її діяльності: фундаментальні і прикладні наукові дослідження, експериментальні розробки, підготовка здобувачів вищої освіти на магістерському і освітньо-науковому рівнях, а також здобувачів ступеня доктора наук, підвищення кваліфікації, інноваційна діяльність з упровадження наукових здобутків, науково-методична експертиза змісту освіти, законодавства про освіту тощо, розширяться консультативні послуги та психологічна реабілітація.

Покращиться національна координація досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології тощо, буде запропоновано проєкт положення про міжвідомчу координаційну раду з досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології, який буде погоджено (затверджено) Національною радою з питань розвитку науки і технологій.

У контексті підвищення якості наукових досліджень в академії та вирішення завдань інтеграції у світовий і європейський дослідницький простори першочергова увага буде приділена формуванню дослідницької культури і компетентності науковців, аспірантів/докторантів, опануванню сучасною методологією освітніх, психолого-педагогічних досліджень, виключно із застосуванням штучного інтелекту переважна кількість наукових працівників пройдуть підвищення кваліфікації.

Комплексне предметне поле основної діяльності НАПН України будуть складати рання дитяча, дошкільна, початкова, базова і профільна середня, позашкільна, професійна (професійно-технічна), фахова передвища, вища освіта, освіта дорослих, безперервна освіта впродовж життя, історія, філософія і методологія освіти, порівняльна педагогіка, дидактика, виховання і соціалізація дітей і молоді, спеціальна педагогіка, європейська і світова освіта, фундаментальна і прикладна, практична, соціальна і політична психологія, цифровізація освіти, підготовка і підвищення кваліфікації керівних, наукових, науково-педагогічних і педагогічних кадрів освіти та практичне провадження відповідної освітньої діяльності.

Основна увага у період реалізації положень Стратегії буде приділена науково-методичному забезпеченню вирішення освітніх, інших суспільних проблем, що виникли внаслідок російсько-української війни, та виконанню завдань повоєнного відновлення країни, надання соціально-педагогічної і психологічної допомоги постраждалим. Тематику досліджень з цих проблем

буде розширено з урахуванням запитів практиків, громадянського суспільства, відповідних державних органів і органів місцевого самоврядування.

На рівні НАПН України та її наукових інститутів буде впроваджено стратегічний менеджмент, демократизовано управління, розшириться автономія наукових установ, утвердиться колективний/командний стиль і проектний підхід у роботі, буде здійснено мережну оптимізацію, забезпечено організаційну цілісність й корпоративну культуру, покращаться склад і фахові компетентності керівного, наукового і науково-педагогічного персоналу, сформується нова генерація вчених, урізноманітняться джерела і стабілізується фінансування, вдосконалиться інфраструктура й цифровізація основної діяльності.

Підвищиться рівень цифрової культури і цифрової компетентності керівних, наукових і науково-педагогічних працівників, зросте якість наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок і результативність їх впровадження. Будуть запроваджені цифрові інструменти управління науковою діяльністю в установах, відділеннях, академії в цілому.

Орієнтовні щорічні індикатори розвитку НАПН України наведено в Додатку.

Орієнтовні щорічні індикатори розвитку НАПН України

№	Назва індикатора розвитку	показ- ник
1. Якість наукових досліджень і експериментальних розробок		
1.1	Індекси цитувань установи на кінець року:	
1.1.1	– Google Scholar (кількість цитувань / h-індекс / i10-індекс)	
1.1.2	– WoS (кількість цитувань / h-індекс)	
1.2	Середні індекси цитувань учених на кінець року:	
1.2.1	– Google Scholar (середня кількість цитувань / h-індекс / i10-індекс)	
1.2.2	– WoS (середня кількість цитувань / h-індекс)	
1.2.3	– Scopus (середня кількість цитувань / h-індекс)	
1.3	Кількість (од.)/частка (%) видань наукової установи НАПН України, що індексуються в наукометричних базах даних WoS та/або Scopus	
1.4	Кількість (од.)/частка (%) видань наукової установи НАПН України, що індексуються в інших наукометричних базах даних ¹ (окрім тих, що зазначено у п. 1.3)	
1.5	Кількість (од.)/частка (%) видань наукової установи НАПН України, які входять до Переліку наукових фахових видань України	
1.6	Кількість авторських свідоцтв, патентів, отриманих у звітному році	
2. Вплив на державну освітню і наукову політику та громадську думку щодо вирішення актуальних проблем освіти, інших сфер суспільного життя		
2.1	Кількість законодавчих і нормативно-правових актів у сфері освіти, прийнятих за ініціативи/розроблення вчених НАПН України	
2.2	Кількість наданих експертних висновків і пропозицій до проєктів законодавчих та нормативно-правових актів	
2.3	Кількість виконаних проєктів на інституційному, регіональному, національному рівнях	
2.4	Партнерська взаємодія із громадськими організаціями/асоціаціями: – кількість партнерських організацій; – кількість спільних наукових, науково-методичних заходів	
2.5	Кількість експертних рад (комісій, груп, комітетів, агентств) на національному та міжнародному рівнях, у яких беруть участь вчені наукової установи	
3. Розвиток науково-дослідницького потенціалу наукових/науково-педагогічних працівників		
3.1	Середній вік наукових/науково-педагогічних працівників / частка серед них молодих	

¹ EBSCO databases, що підтримують Searchable Cited References (Academic Search Complete, Academic Search Premier, Education Research Complete, Education Source та ін.), Index Copernicus International тощо.

№	Назва індикатора розвитку	показ- ник
3.2	Гендерне співвідношення (представництво) серед наукових/науково-педагогічних працівників установи (% жінок і чоловіків)	
3.3	Відсоток штатних наукових/науково-педагогічних працівників за основним місцем роботи	
3.4	Відсоток керівників наукових підрозділів установ, які мають науковий ступінь доктора наук	
3.5	Відсоток докторів наук і кандидатів наук від кількості штатних за основним місцем роботи наукових/науково-педагогічних працівників	
3.6	Середнє значення конкурсу на вступ в аспірантуру/докторантуру за державним замовленням	
3.7	Кількість аспірантів/докторантів, які захистили дисертації у звітному році, у тому числі з урахуванням випуску минулих років	
3.8	Кількість спеціалізованих вчених рад з присудження наукового ступеня доктора наук і спеціальностей, за якими захищаються дисертації	
3.9	Кількість разових спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора філософії і спеціальностей, за якими у звітному році захищено дисертації	
3.10	Кількість наукових/науково-педагогічних працівників установи, які у звітному році проходили стажування, навчання, підвищення кваліфікації, здійснювали викладацьку і дослідницьку роботу за кордоном	
3.11	Кількість учених, які у звітному році мають публікації у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних WoS/Scopus	
3.12	Частка учених, які у звітному році мають публікації у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних WoS/Scopus від загальної кількості наукових/науково-педагогічних працівників	
4. Конкурентоспроможність, імідж у суспільстві та освітньо-науковому просторі		
4.1	Кількість публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи матеріали конференцій)	
4.2	Відсоток публікацій у зарубіжних виданнях (включаючи матеріали конференцій) із загальної кількості публікацій працівників установи	
4.3	Кількість публікацій англійською та іншими іноземними мовами	
4.4	Відсоток публікацій англійською та іншими іноземними мовами із загальної кількості публікацій працівників	
4.5	Кількість публікацій у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних WoS/Scopus	
4.6	Відсоток публікацій у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних WoS/Scopus	
4.7	Кількість видань НАПН України, заснованих спільно із зарубіжними партнерами	
4.8	Кількість міжнародних освітніх і наукових проєктів	
4.9	Залучення грантових коштів для розвитку установи (обсяг, тис. грн)	
4.10	Відсоток недержавного фінансування	

№	Назва індикатора розвитку	показ- ник
4.11	Кількість учених: – членів іноземних академій, міжнародних наукових товариств, – які беруть участь у міжнародній експертній діяльності, – які рецензують зарубіжні видання	
4.12	Кількість наукових, науково-практичних заходів, проведених спільно із зарубіжними партнерами у звітному році	
4.13	Кількість лауреатів Державної премії України в галузі науки і техніки, Національної премії України імені Бориса Патона, усього	
4.14	Кількість лауреатів Державної премії України в галузі освіти, усього	
4.15	Кількість вчених установи, які у звітному році отримали Національну премію України імені Бориса Патона	
4.16	Кількість вчених установи, які у звітному році отримали Державну премію України в галузі освіти	
4.17	Кількість отриманих державних стипендій видатним діячам науки	
4.18	Кількість отриманих іменних стипендій Верховної Ради України для найталановитіших молодих учених	
4.19	Кількість отриманих стипендій Кабінету Міністрів України для молодих учених	
4.20	Кількість отриманих щорічних премій Президента України для молодих учених	
4.21	Кількість отриманих премій Верховної Ради України найталановитішим молодим ученим в галузі фундаментальних і прикладних досліджень та науково-технічних розробок	
4.22	Кількість отриманих премій Кабінету Міністрів України за особливі досягнення молоді у розбудові України	
5. Упровадження результатів наукових досліджень та експериментальних розробок		
5.1	Кількість опублікованих наукових, навчальних, науково-методичних і методичних праць за результатами виконаних досліджень (окрім статей та матеріалів конференцій)	
5.2	Кількість підручників та навчальних посібників з грифом МОН України	
5.3	Кількість праць вчених установи, завантажених в Електронну бібліотеку НАПН України у звітному році	
5.4	Кількість завантажень наукових праць, розміщених в Електронній бібліотеці НАПН України	
5.5	Кількість експериментальних майданчиків/баз	

СПИСОК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ ДЖЕРЕЛ

1. Енциклопедія освіти / Національна академія педагогічних наук України; [гол. ред. В.Г. Кремень; заст. гол. ред. В.І.Луговий, О.М. Топузов; відп. наук. секр. С.О. Сисоєва] 2-ге вид., допов. та перероб. Київ: Юрінком Інтер, 2021. 1144 с.
2. Деякі питання цифрової трансформації: розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 №365-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-p>
3. Про затвердження планів заходів з реформування Національної академії аграрних наук, Національної академії правових наук, Національної академії педагогічних наук на 2021 і 2022 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2021 р. № 911-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/911-2021-p>
4. Кремень, В. (ред.). (2022). Національна академія педагогічних наук України: 1992-2022 рр. : монографія. Київ: Педагогічна думка. <https://doi.org/10.37472/NAES-1992-2022>
5. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні : монографія / НАПН України; [редкол.: В.Г. Кремень (голова), В.І. Луговий (заст. голови), О. М. Топузов (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 384 с. Бібліогр.: с. 21. (До 30-річчя незалежності України).
6. Національний освітньо-науковий глосарій / редкол.: В.Г. Кремень (голова) [та ін.] ; НАПН України. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2018. 272 с. Бібліогр.: с. 115–121
7. Паризьке комюніке = Paris communiqué: Париж, 25 травня 2018 р.: пер. за підтримки проекту ЄС «Національний Еразмус+ офіс в Україні» // Міністерство освіти і науки України: [офіц. портал]. URL: <http://erasmusplus.org.ua/novyny/1912-pereklad-dokumentiv-konferentsii-ministriv-osvityuevropetskoho-prostoru-vyshchoi-osvity.html>
8. Питання Академії педагогічних наук України : постанова Кабінету Міністрів України від 16 червня 1992 р. № 335. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/335-92-%D0%BF#Text>
9. Питання Міжвідомчої ради з координації фундаментальних і прикладних досліджень в Україні: постанова Кабінету Міністрів України від 4 лип. 2018 р. № 526 // Законодавство України / Верхов. Рада України. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2018-%D0%BF>
10. Про вдосконалення вищої освіти в Україні : Указ Президента України від 3 червня 2020 р. № 210/2020. <https://www.president.gov.ua/documents/2102020-34045>
11. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 р. № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
12. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standativ-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
13. Про дошкільну освіту: Закон України від 11 липня 2001 р. № 2628-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14#Text>
14. Про загальну середню освіту: Закон України від 13 травня 1999 р. № 651-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14#Text>
15. Про заснування Академії педагогічних наук України: Указ Президента України від 4 березня 1992 р. № 124. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124/92#Text>
16. Про затвердження Базового компоненту дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти): нова редакція: наказ М-ва освіти і науки України від 12 січня 2021 р. № 33. URL: <https://bit.ly/3yAK1iv>
17. Про затвердження Концепції розвитку педагогічної освіти: наказ М-ва освіти і науки України від 16 лип. 2018 р. № 776 // Міністерство освіти і науки України: [офіц. портал]. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/prozatverdzhennyakonceptsiyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>

18. Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року : постанова Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2021-%D0%BF#Text>
19. Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 17 грудня 2017 р. № 903-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2017-%D1%80#Text>
20. Про Консультативну раду з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти : Указ Президента України від 16 лютого 2021 р. № 55/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55/2021#Text>
21. Про надання Академії педагогічних наук України статусу національної: Указ Президента України від 24 лютого 2010 р. № 259/2010. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/259/2010#Text>
22. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 26 листопада 2015 р. № 848-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
23. Про освіту: Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
24. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 16 січня 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20>
25. Про позашкільну освіту: Закон України від 22 червня 2000 р. № 1841-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text>
26. Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти: Указ Президента України від 30 березня 2021 р. № 130/2021 URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1302021-38149>
27. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 8 вересня 2011 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
28. Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки: Закон України від 11 липня 2001 р. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2623-14>
29. Про професійно-технічну освіту: Закон України від 10 лютого 1998 р. № 103/98-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text>
30. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: розпорядж. Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/249613934>
31. Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки : розпорядж. Кабінету Міністрів України від 23 лютого 2022 р. № 286-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>
32. Про фахову передвищу освіту: Закон України від 6 червня 2019 р. № 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
33. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30 вересня 2019 р. № 722/2019 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
34. Статут НАПН України (нова редакція) <https://naps.gov.ua/ua/about/statutes/>
35. Human Development Reports (2022, september 8). Human Development Report 2021-22. Uncertain Times, Unsettled Lives: Shaping our Future in a Transforming World. <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-2021-22>
36. OECD. (2022). Main Science and Technology Indicators. <https://www.oecd.org/sti/msti.htm>
37. Rome Ministerial Communique. (2020, 19 November). https://www.bmbf.de/files/BFUG_Final_Draft_Rome_Communique-link.pdf
38. World Bank Group. (2019). Review of the Education Sector in Ukraine. Moving towards Effectiveness, Equity and Efficiency (RESUME3). Overview. <https://bit.ly/30vLppl>